

سبک زندگی رضوی

(مقالات برگزیده)

دبیرخانه

همایش ملی سبک زندگی رضوی

(علمی - پژوهشی)

همایش ملی سبک زندگی رضوی (مشهد: ۱۳۹۳)

سبک زندگی رضوی (مقالات برگزیده) / دبیرخانه همایش ملی سبک زندگی رضوی (علمی - پژوهشی) -
مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۳.

ISBN 978-964-971-829-3

۳۰۴ ص.

فیبیا.

۱. علی بن موسی الرضا علیه السلام، امام هشتم، ۱۵۳ - ۲۰۲ ق. - کنگره‌ها. ۲. راه و رسم زندگی (اسلام) - کنگره-
ها. ۳. شیوه زندگی - جنبه‌های مذهبی - اسلام - کنگره‌ها. امر به معروف و نهی از منکر خراسان رضوی.
الف. همایش ملی سبک زندگی رضوی. دبیرخانه. ب. بنیاد پژوهشهای اسلامی

عنوان، عنوان

BP ۴۷ / ۳۵ / هـ / ۸۱۳۹۳

۲۹۷ / ۹۵۷

۳۵۹۲۲۶۴

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

بنیاد پژوهشهای اسلامی
انجمن علمی پژوهشی

سبک زندگی

(مقالات برگزیده)

دبیرخانه همایش ملی سبک زندگی رضوی (علمی - پژوهشی)

ویراستاران: سیدجلال قیامی میرحسینی - محمدرضا...

چاپ اول: ۱۳۹۳/۱۰۰۰ نسخه، وزیری / قیمت ۱۲۰۰۰۰ ریال

چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی

بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: صندوق پستی ۹۱۷۳۵-۲۶۶

مراکز توزیع:

تلفن و دورنگار واحد فروش بنیاد پژوهشهای اسلامی: ۰۳-۳۲۲۳-۳۲۲۳

فروشگاه‌های کتاب بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: ۳۲۲۳۳۹۲۳، قم: ۳۷۷۳۳۰۲۹

www.islamic-rf.ir

info@islamic-rf.ir

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار	□ دکتر امیر سلیمانی رحیمی
۱۵	واکاوی سبک آموزش درسیره رضوی	□ ام البنین چابکی - فاطمه خادمی - سرت و دت
۳۸	سبک زندگی اسلامی؛ چیستی، قلمرو، نقش یاب سیره رضوی	□ علی الهی خراسانی
۶۲	مبانی و اصول سبک زندگی از منظر قرآن و معارف رضوی	□ مریم حق وردی طاقانکی
۹۷	مؤلفه های مفهومی تربیت دینی و روش های متناسب با آن در سبک زندگی امام رضا (ع)	□ سجاد فروزش - معصومه محسنی زاده
۱۳۱	استفاده از روش قرآنی در سیره تبلیغی امام رضا (ع)	□ هادی وکیلی - حسن نظری
۱۵۴	سبک زندگی رضوی و راهکارهای مقابله با طلاق	□ فاطمه علائی رحمانی - مریم احدیان
۱۷۳	شناسایی و تحلیل ابعاد و مؤلفه های خداپاوری سبک زندگی معنوی در آموزه های رضوی	

- ثریا قطبی - اصغر هادوی - اکبر رهنما - فاطمه باغانی
- مبانی کیفیت تعامل با ساحت جسمی انسان و نقش آن در ارتقای سبک زندگی دینی (با تأکید بر آموزه‌های رضوی) ۲۰۷
- احمد شه‌گلی
- شش مان به خدا و آثار عملی آن در ایجاد آرامش روانی در سخنان امام رضا (ع) ۲۳۹
- رحمت‌الله کریم‌زاده
- بررسی نقش رضا به قضای الهی در سبک زندگی رضوی ۲۵۶
- می‌باهن
- فهم نادرست از امامت و مؤلفه‌های آن، مانع تحقق سبک زندگی رضوی ۲۷۶
- محمد ابراهیم

www.ketab.ir

پیشگفتار

دکتر امیر سلمانی رحیمی^۱

افزون بر یک دهه است که در ابتدای ماه ذیقعدہ تا روز یازدهم آن با نام «دهه کرامت» شناخته می‌شود. روز نهم ذیقعدہ، میلاد حضرت فاطمه معصومه علیها السلام و روز یازدهم، میلاد حضرت امام علی علیه السلام است.

در همه این سال‌ها، برنامه‌های متعددی در زمینه علم، هنری، ورزشی و مانند آن به اجرا درآمده تا شخصیت و جایگاه آن امام‌هما را، بهتر و زیباتر شناسانده شود. در این میان، برگزاری همایش‌ها و سمینارهای علمی در گستره بین‌المللی، ملی و منطقه‌ای از جایگاهی ویژه برخوردار بوده است.

این گونه نشست‌ها که به اهتمام نهادهای علمی - پژوهشی و مشارکت جدی پژوهشگران و صاحبان قلم برپا شده، توانسته است زوایایی پنهان از زندگی و سیره علمی و عملی حضرت ثامن الحجج علیه السلام را بنمایاند که از جمله آن‌هاست:

- همایش علمی - پژوهشی حدیث سلسله الذهب (سال ۱۳۸۷)

- همایش علمی - پژوهشی خدمت رسانی فرهنگی به زائران حرم رضوی (سال

---

۱. مدیر گروه مطالعات فرهنگی زائر و دبیر علمی همایش ملی سبک زندگی رضوی (علمی -

(۱۳۹۰)

- پیش همایش فرهنگ مجاوری و زائرپذیری (سال ۱۳۹۱)
- نشست علمی فلسفه زیارت، با مشارکت [دبیرخانه] طرح مطالعه توسعه کمی و

کیفی زیارت امام رضا (ع) (سال ۱۳۹۰)

- نشست علمی راهکارهای تبدیل اماکن زیارتی به قطب‌های فرهنگی (سال ۱۳۹۰)
البته نشست‌هایی علمی که از سوی این بنیاد برگزار شده است و آنچه در این
سال در آنها مشاهده می‌شود، بسیار فراتر از این اندک است؛ نشست‌ها و همایش‌هایی که
عمدتاً بر روی موضوعات برگزیده آن به زیور طبع آراسته شده و گزارش‌هایی از آن در
مجلات و نشریات معتبر ارائه شده است.

از مهم‌ترین نکات قابل توجه در خصوص این برنامه‌ها، محوریت یکی از
موضوعات در هر سال است که در آستان قدس رضوی، در عالی‌ترین سطح به آن
می‌پردازند. شورای عالی فرهنگی و پژوهشی، با همکاری معاونان آستان قدس رضوی در هر
سال می‌کوشند با طرح شعاری اساسی، جهت‌گیری‌های فعالیت‌های علمی -
پژوهشی و فرهنگی - تبلیغی را تعیین کنند.

از همین خاستگاه است که پژوهشگران و محققان با قلم به مراجع به منابع معتبر
می‌کوشند مقالات و کتاب‌هایی عرضه کنند که نه تنها با نیازهای علمی به نیاز اعلام
شده باشد و در حقیقت این کتاب‌ها و مقالات است که دست‌آوردیه سخنرانان را
به ویژه در اماکن متبرک رضوی فراهم می‌آورد.

«همایش ملی سبک زندگی رضوی» با همین رویکرد برگزار می‌شود. اندیشه این
مهم به ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۱ بازمی‌گردد. شماری از مؤسسات فرهنگی آستان
قدس رضوی برگزاری همایش‌هایی علمی - پژوهشی را به عنوان برنامه‌های
پیشنهادی خود اعلام نموده بودند، اما شورای محترم معاونان به ریاست قائم مقام

محترم تولیت عظمی مناسب دیدند به جای برگزاری چند همایش محدود و مستقل، همایشی مشترک، شایسته و برخوردار از عمق علمی لازم برگزار شود. این کار می‌توانست نیروهای فکری نهادهای فرهنگی در مجموعه بزرگ آستان قدس را بسیج کند و در تعاملی هم‌افزا، این آستان مقدس را به اهداف متعالی فرهنگی خود نزدیک نماید.

در گام نخست سه نهاد علمی- پژوهشی و پریشینه از میان افزون بر پانزده مؤسسه فرهنگی فعالیت در آستان قدس رضوی برگزیده شدند. دانشگاه علوم اسلامی رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی و دانشگاه بین‌المللی امام رضا (ع) مأموریت یافتند پیش‌نویس طرح خود ارائه دهند و از آن میان، تقدیم متن و دریافت دیدگاه‌های کارشناسی دو مرکز دیگر بر سر میز آمده شد.

برگزاری چند جلسه کارشناسی علمی و تکمیل محورها، تعیین شورای علمی و تنظیم پیش‌نویس فراخوان، حدیث دست‌یابی به فهرستواره موضوعی را فراهم آورد که همزمان با انتشار فراخوان به چاپ رسید. بر این پایه، اهداف و ریزموضوعات به شرحی که در ادامه مطلب می‌آید، تنظیم و اعلام شد.

اهداف

- ۱- پژوهش در محورهای سبک زندگی اسلامی با تأکید بر آموزه‌های رضوی.
- ۲- عینیت‌بخشی به اصول و مفاهیم تأکید شده از سوی مفسر معظم رهبری (مدظله‌العالی) در تبیین سبک زندگی رضوی.
- ۳- به روزرسانی پژوهش‌ها و تقویت بنیه علمی محققان.
- ۴- انتقال آموزه‌های رضوی به آحاد جامعه در موضوع سبک زندگی.
- ۵- تبیین نگاه جامع دین به نیازهای زندگی فردی و اجتماعی.

محورها

الف) نقش عمل به سبک زندگی رضوی در ایجاد تمدن نوین اسلامی.
ب) سبک زندگی رضوی در مقابله با چالش‌ها و پیشگیری از آسیب‌های فردی و اجتماعی.

ج) سبک زندگی معنوی در آموزه‌های رضوی.
موانع رواج سبک زندگی رضوی.

ریز مباحث و عناوین

- الف) در محور نقش عمل به سبک زندگی رضوی در ایجاد تمدن نوین اسلامی:
- پیوستگی سبک زندگی رضوی با احیای تمدن اسلامی.
  - سبک زندگی رضوی و سرچشمه‌ها.
  - سبک زندگی رضوی در خوراک، پوشاک، مسکن، بهداشت، مدیریت زمان و دیگر شئون زندگی فردی.
  - سبک زندگی رضوی در اصل از رواج مردم رهای آن، ارتباط با خانواده، خویشاوندان، همسایگان و دیگر آحاد جامعه.
  - سبک زندگی رضوی در علم‌آموزی، آداب تعلیم و تربیت، روابط استاد و دانشجو و ارزش و جایگاه علم و عمل.
  - سبک زندگی رضوی در اقتصاد، کار و تفریح.
  - سبک زندگی رضوی و نقش آن در ایجاد تفاهم بین ملت‌ها.
  - فتوت و فتوت‌خانه‌ها در تمدن اسلامی.
  - معماری با محوریت آموزه‌های رضوی.
  - تبیین موضع امام رضا علیه السلام نسبت به رواج ترجمه علوم از دیگر زبان‌ها به عربی.

ب) در محور سبک زندگی رضوی در مقابله با چالش‌ها و پیشگیری از آسیب‌های فردی و اجتماعی:

- سبک زندگی رضوی در مقابله با دروغ‌گویی و ناهنجاری‌های اجتماعی.
- سبک زندگی رضوی و راهکارهای مقابله با طلاق، اعتیاد، کارگری، مصرف‌گرایی و اسباب‌خوارها.
- سبک زندگی رضوی در مقابله با قانون‌گریزی و نادیده گرفتن وجدان کاری.
- سبک زندگی رضوی در مقابله با نادیده گرفتن حرمت و کرامت زن و عدم رعایت حقوق متفلسفانه خانانها.
- شیوه تبلیغ در سبک زندگی رضوی.
- تحلیل سیره رفتاری امام‌المجتهد با شهیدان، دانشوران، دوستان، خویشاوندان و دیگر آحاد جامعه.
- پیوند عاطفی امام با شیعیان خود و سایر مکرادیان و مذاهب.

ج) در محور سبک زندگی معنوی در آموزه‌های رضوی:

- چگونگی رسیدن به باورهای عمیق دینی، حفظ رفتار پیرامون به خدای یگانه.
- نقش باورهای مذهبی در آرامش روانی فرد و جامعه.
- توأم دیدن عبادت و سیاست در زندگی امام‌المجتهد با تأکید بر تقوی و ایتعهدی از سوی آن حضرت.

- بررسی نقش حضور امام‌المجتهد در تعالی باورها و اصلاح رفتار معنوی مردم ایران.
- منشور برادری در سخن و سیره رضوی.

د) در محور موانع رواج سبک زندگی رضوی:

- بازشناسی نقش حکومت‌ها و عوامل فرامرزی.
- لغزش‌ها در تبیین مفهوم سبک زندگی.

- عدم بهره‌مندی از ابزارها و سازوکارهای مناسب.
- گریز برخی مؤمنان از ورود به سیاست و نقش منفی آن در تعطیل احکام و حدود الهی.

اعضای شورای سیاست‌گذاری

- ◀ حجت الاسلام والمسلمین سید جلال حسینی
(معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی)
- ◀ حجت الاسلام والمسلمین محمدباقر فرزانه
(رئیس دانشگاه علوم اسلامی رضوی)
- ◀ حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر الهی خراسانی
(مدیر عامل بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی)
- ◀ دکتر رجب اصغری
(رئیس دانشگاه بین‌المللی امام)

اعضای شورای علمی (به ترتیب حروف الفبا)

- حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر الهی خراسانی (رئیس)
- حجت الاسلام والمسلمین دکتر عبدالکریم بی‌آزار خراسانی (عضو)
- دکتر غلامعلی حداد عادل (عضو)
- استاد غلامرضا جلالی (عضو)
- دکتر امیر سلمانی رحیمی (دبیر)
- دکتر سید عباس صالحی (عضو)
- حجت الاسلام والمسلمین محمد کاظمیان پور (عضو)
- آیت‌الله استاد محمد واعظ‌زاده خراسانی (عضو)

اعضای کارگروه اجرایی (به ترتیب حروف الفبا)

- آقای حسن آرام (دبیر)
- حجت الاسلام محمود احمدی سینائی (عضو)
- آقای جلال ربانی (عضو)
- آقای محمد حسن محمدیان (عضو)
- آقای نواد مصطفوی (عضو)

در پایان، صمیمانه از همه کسانی که با مشارکت علمی خود، ما را در تحقق اهدافمان یاری نمودند، اعلام می‌دارد آنچه پیش روست، مقالاتی است که از میان افزون بر یکصد مقاله پدید آمده در دبیرخانه همایش انتخاب شده است. کوشیده‌ایم مقالات برگزیده را حسب ترتیب، محورهای همایش تنظیم کنیم و مقالات هر محور بر اساس حجم، از زیاده‌ها حذف و ترتیب یابد.

در جوار مضجع نورباران و مطهر حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام، عالم آل محمد صلی الله علیه و آله، توفیق روزافزون همگان را در ترویج معرفت و معارف رضوی و عمل به آموزه‌های گران قدر آن حضرت آرزو مندیم.